

LUND UNIVERSITY

Landskap som ur en sagobok

Ranta, Michael

Published in:
Kulturens värld

2011

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Ranta, M. (2011). Landskap som ur en sagobok. *Kulturens värld*, (3), 34-41.
<https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=explorer&chrome=true&srcid=0B9XMYDSzx5OaNzQ0NGM2MGltNmVhMy00NzFmLTg0MzUtNDAwNjhkMmMxYjFj&hl=sv>

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Kulturens

NR 3 • SEPTEMBER 2011 • ÅRGÅNG 26 • PRIS 85 KR

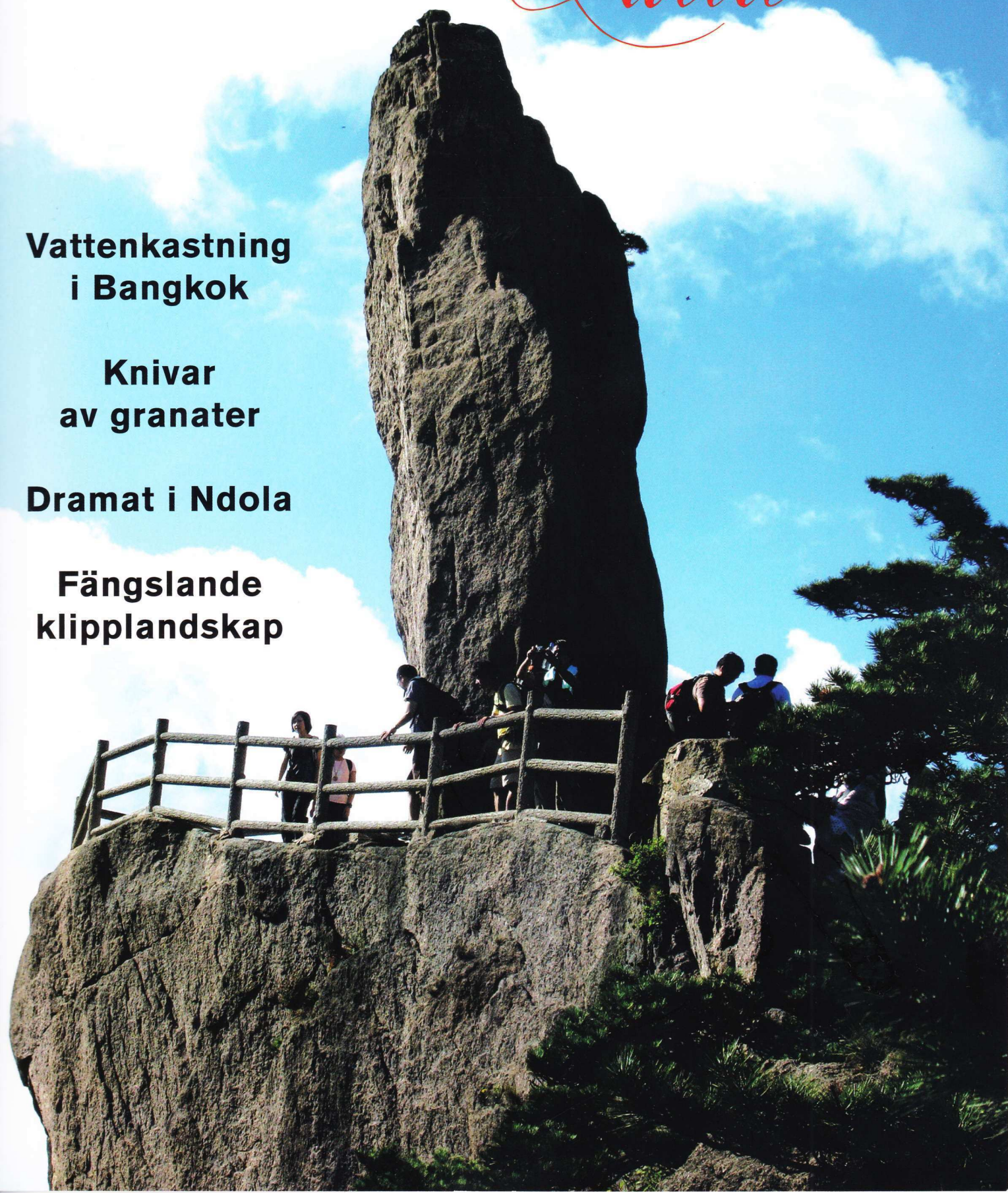
värld

**Vattenkastning
i Bangkok**

**Knivar
av granater**

Dramat i Ndola

**Fängslande
klipplandskap**

Landskap som ur en sagobok

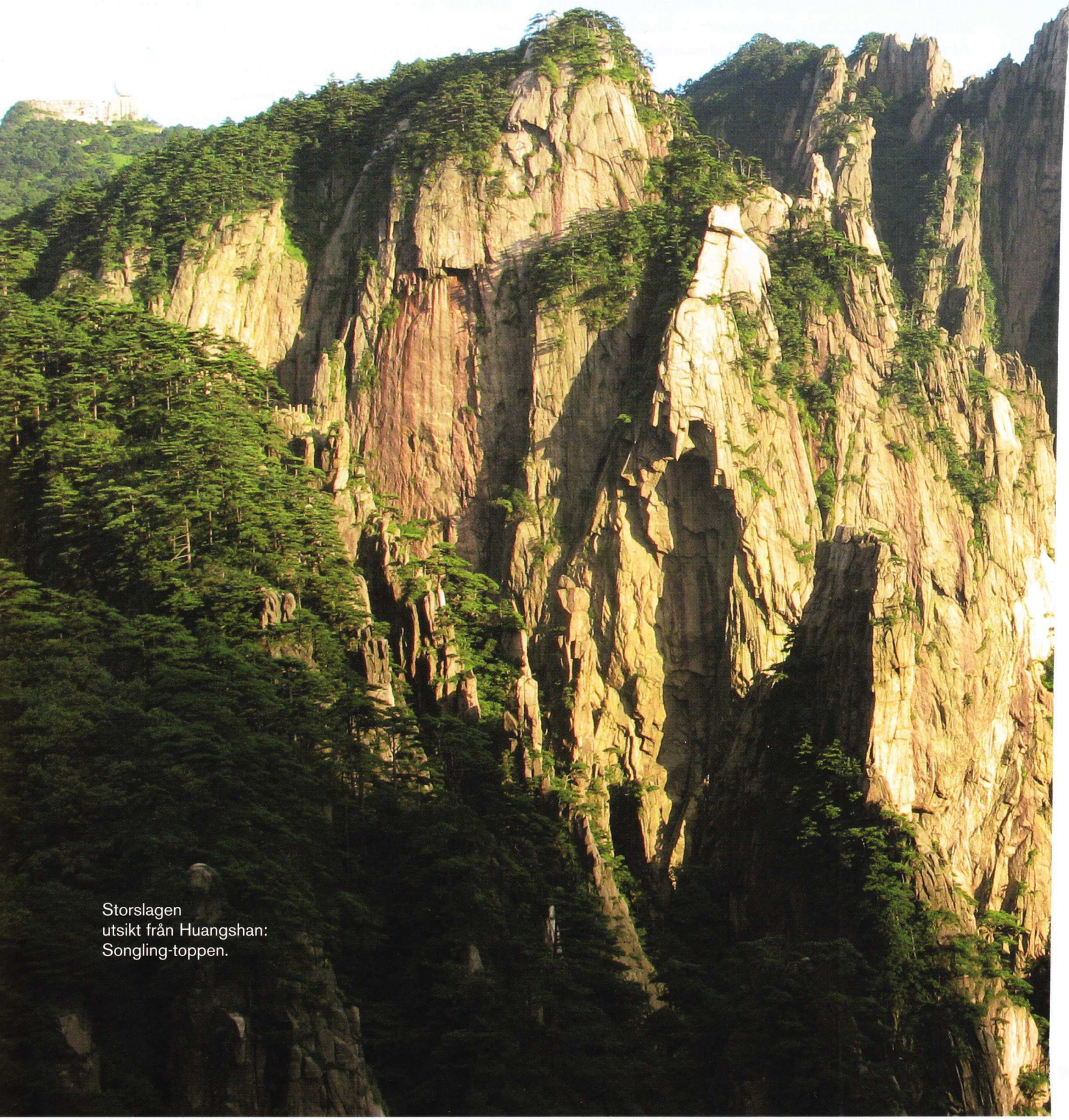
Kinesiska konstnärer har sedan urminnes tider inspirerats av naturen och i synnerhet av bergslandskapen.

Med sina underliga, ibland nästan fantastiska, täckta med frodig grönska, och vidsträckta skogsområden och vyer är de fascinerande, ja rent estetiskt fängande. För kineserna själva utgör de värdet, för västerlänningar är de förebilder.

Text och

Landskap som ur en sagobok

Storslagen
utsikt från Huangshan:
Songling-toppen.

Kinesiska konstnärer och poeter har sedan urminnes tider inspirerats av bergsområdena Wulingyuan och i synnerhet Huangshan.

Med sina underliga, ibland pellarliknande klippformationer, täckta med frodig grönska, och med stupräta bergsväggar, förvridna träd, vidsträckta skogsområden och vattenfall tillhör bägge onekligen de mest fascinerande, ja rent estetiskt fängslande landskap, som kan beskådas i Kina. För kineserna själva utgör de välkända turistattraktioner, men för många västerlänningar är de fortfarande förvånansvärt okända.

Text och foto Michael Ranta

Huangshan (kinesiska för "Degula bergen") är en vidsträckt bergskedja som täcker ett område på 154 km², belägen i Anhui-provinsen i östra Kina. Från Shanghai tar det 10–12 timmar med tåg, men även flygförbindelser finns. Vanligtvis anländer man vid bergens sluttningar i staden Tunxi, som i sig är sevärd och trots sina 100 000 invånare har en charmig småstadskaraktär. Mycket av stadens äldre bebyggelse finns bevarad, inte minst på Lao Jie, "Den gamla gatan" och dess sidogränder, där många småbutiker som säljer konsthantverk, te, torkad svamp m.m. lockar.

Från Tunxi kan man sedan lämpligtvis ta buss eller prissvärd taxi på slingrande bergsvägar genom små byar för att slutligen nå själva Huangshans fot. Bergstopparna kan nås från olika håll, dels med toppmoderna linbanor, dels uppför branta trappor. De sistnämnda kan dock endast rekommenderas för de ytterst spänstiga: som mest väntar här cirka 35 000 trappsteg, som måste klaras av. Och uppe på bergen väntar ytterligare trappor ...

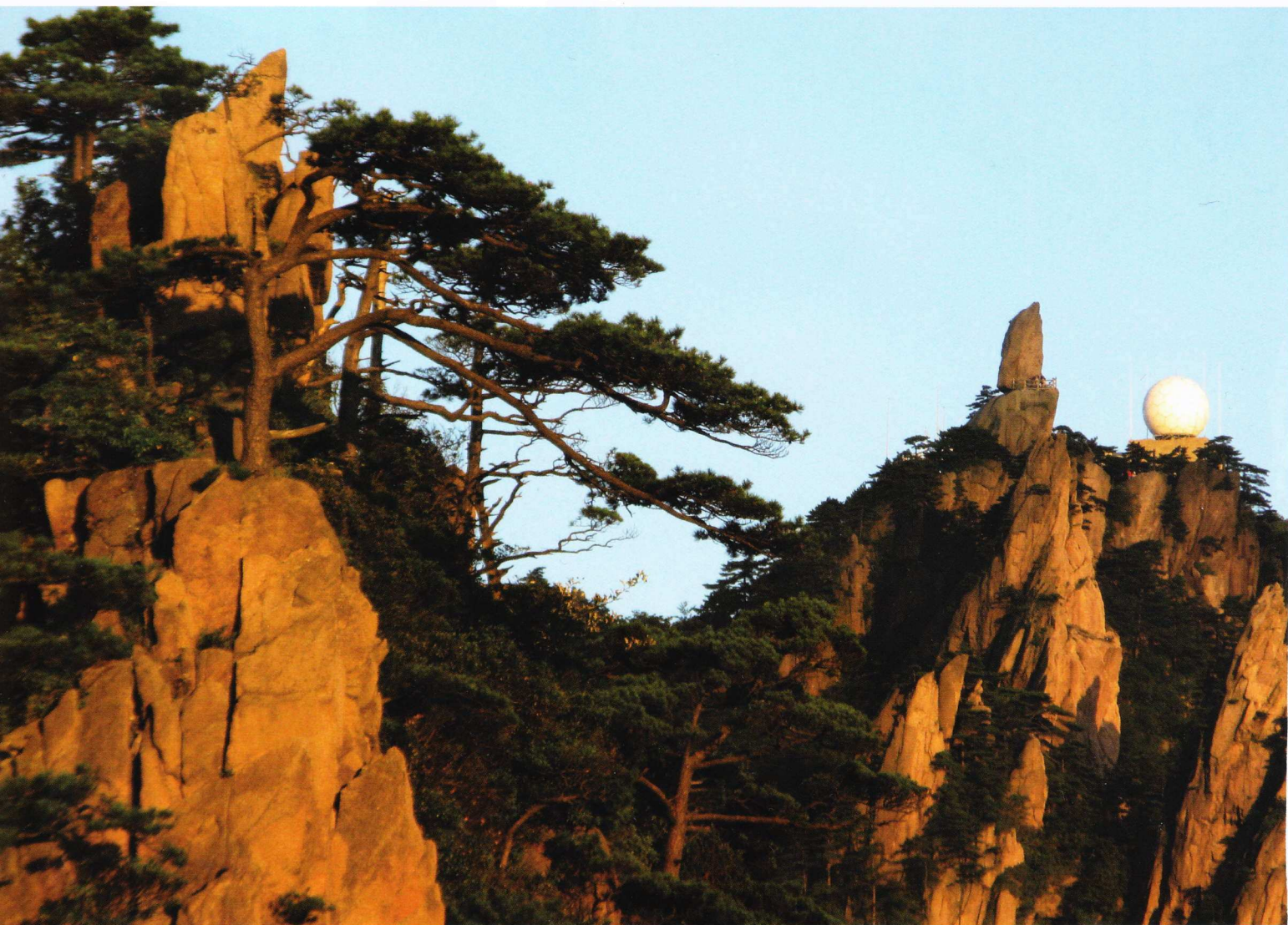
Jag bestämmer mig redan från början för linbanan utan några betänkligheter. Och bara denna långsträckta, svävande resa ovanför och upp till bergen får mig nästan att tappa andan! Landskapet är helt och hållet sagolikt och överkligt – som ur en flyktig och osedvanligt vacker dröm. Klippformationer

reser sig mot himlen, delvis täckta med tät, fastklamrande vegetation, som verkar trotsa alla tyngdlagar eller till synes livsfientliga villkor. Nåväl, uppe på bergen med toppar, som når mer än 1 800 meter, väntar mig andra, mer jordnära och fysiskt krävande villkor. Med endast lätt bagage (stora resväskan har jag lämnat på hotellet i Tunxi) beger jag mig till ett hotell däruppe, där jag tänker övernatta.

Vägen dit från linbanestationen, i det här fallet drygt 4 km, blir dock långtifrån en lätt promenad: de upp- och nerstigande betongtrapporna som man tvingas ta sig fram på (längre plana sträckor tillhör undantagen) tär ordentligt på knäna och vaderna. Och i det här varma och fuktiga subtropiska klimatet behövs även rejält med dricksvatten, som dessbättre kan köpas på vägen. Är man lagd åt det mer bekväma hållet kan man dock anlita bärare för bagaget – dessutom kan man själv bli buren i en bärstol. Hotellet, jag så småningom når, tillhör glädjande nog det lyxigare slaget med oklanderlig standard, som förstås också kostar. Härifrån går (trapp-) stigar åt alla håll, lika påfrestande som tidigare. Men de utsikter man nu kan beskåda är överväldigande!

Uppe på Huangshan öppnar sig ett bergspanorama som bara ytterligare bekräftar och förstärker mina första intryck. Inga ord verkar vara tillräckliga för att

Huangshan: "Klippan som föll ner från himlen", till höger ett meteorologiskt observatorium.

Närbild på den 12 m höga "Klippan som föll ner från himlen", i själva verket resten av en eroderad klippformation. (Ovan)
 Redan utsikten från linbanan upp till bergstopparna känns hisnande och sagolik. (Nedan t v)

Förnödenheterna till och från bergshotellen transporteras av tungt belastade bärare, inte med linbanan. (Nedan t h)

En besynnerlig klippformation uppe på Huangshan. (Ovan)
 Vegetationen klamrar sig fast på de mest otillgängliga bergstopparna. (Nedan t v)
 En av de stora sevärdheterna uppe på Huangshan är soluppgången...

Många kineser hyser en dröm om att åtminstone en gång i livet besöka området ...

beskriva landskapets storslagenhet med de stupräta klippväggarna, tallarna som vädrets makter har gett snedvridna och fantasifulla skepnader och molnen nedanför, ibland regelrätta dimhav med bergstoppar som öar mitt i, som skapar en mystisk och sagoliknande atmosfär. Av konstnärer eller diktare har toppar och stenformationer försetts med poetiska och numera etablerade namn som "Den himmelska huvudstadens topp", "Lotustoppen" eller "Klippan som fallit från himlen". Och Huangshan har också under århundraden varit föremål för kinesiska dikter och målningar, bland annat av de kända 1600-talskonstnärerna Shi Tao och Mei Qing.

Många kineser hyser en dröm om att åtminstone en gång i livet besöka området, och följaktligen möts man nästan överallt av turistgrupper – fast man kan även hitta mer folktomma stigar. Dessutom används trapporna flitigt av bärare, som i sitt anletes svett transporterar förnödenheter, tvätt m.m. till och från hotellen på toppen. Linbanorna används inte för detta syfte! Ibland ser man långa rader eller klasar med

hänglås, fastlåsta vid stigarnas räcken, som är ingravade med förälskade kinesers namn, symboliserande deras "eviga kärlek". Till ett besök av Huangshan tillhör traditionellt också att man beskådar soluppgången, en av de riktigt publikdragande sevärdheterna. Visserligen tvingas man stiga upp vid 5-tiden och trängas med många andra på de bästa utsiktsplatserna, men soluppgången är onekligen bedårande vacker, och de övriga besökarnas entusiasm smittar snabbt av sig.

Många kineser verkar nog tro att Huangshan överträffar alla bergslandskap i Kina på grund av dess naturdramatik och skönhet, men givetvis också som följd av dess mytologisering. Föga förvånansvärt är landskapet uppfört på UNESCO:s världsarvslista. Men det sistnämnda gäller även ett annat område som – enligt min egen uppfattning – är minst lika mycket värt ett besök: nationalparken Wulingyuan. Området, som även kallas Zhangjiajie nationalpark, omfattar 391 km² och är berömt för sina omkring

... och många besökare trängs förstås
på de bästa utsiktsplatserna.

Konstnärlig inspirationskälla anses naturområdena vara – de har påverkat science fiction-filmen Avatar ...

3 100 karst- och sandstenspelare, några upp till 800 m höga, som reser sig från ett tätt täcke av subtropisk vegetation. Turistflockarna är här långt mindre påtagliga – inte minst på grund av arealens storlek – och västerländska besökare lyser här i ännu större utsträckning än i Huangshan med sin frånvaro. Här växer mer än 500 trädarter, och djurlivet är rikligt med bland annat rhesusapor, jättesalamandrar och många fågelarter. Nationalparken ligger dessvärre rätt krångligt till i provinsen Hunans nordvästligaste hörn och nås enklast med flyg till Zhangjiajie stad.

Wulingyuan är nästan ännu mer dramatiskt och besynnerligt än Huangshan med alla dess stenpelare, som sträcker sig brant mot himlen, vindpinade träd, väldiga sandstensgrottor och utspridda byar bebodda av etniska minoriteter. Som högst når området en höjd på 1 050 meter, och till topparna kan man ta sig från flera håll: till fots, med buss eller med linbana. Jag väljer den sistnämnda och bestämmer mig sedan för att ta vandringsleden och trapporna ner, vilket tar drygt 2 timmar. I det fuktigt-varma subtropis-

ka klimatet kräver även detta en viss kraftanstängning, men många av de mer intresseväckande sevärdheterna ligger på vägen ner. Ett annat alternativ, vilket jag väljer dagen därpå, är att ta den så kallade Bailonghissen ner. Glashissen befinner sig på utsidan av en brant klippa och påstås med sin höjd på 300 m vara världens högsta utomhushiss. Givetvis bjuds besökaren också här på en storslagen utsikt.

Sammantaget torde nog Huangshan och Wulingyuan tveklöst anses utgöra några av de mest fascinerande naturområdena i Kina, troligtvis utan motstycke någon annanstans. Som nutida konstnärlig inspirationskälla påstås de också direkt ha påverkat gestaltningen av de flygande klipporna och landskapet i science fiction-filmen *Avatar* från 2009. Detta har de lokala turistmyndigheterna i Wulingyuan inte varit sena att utnyttja: utanför parkområdet upplyses besökarna av stora affischer och tv-skärmar visande filmsnuttar om denna koppling. Och en av bergspelarna har till och med blivit omdöpt till "Avatar Halleluja-berget" efter de svävande "Halleluja-klipporna" i filmen. Ω

En uppförstorad version av de "kärlekslås" som kan ses lite varstans i Wulingyuan.

"Avatar Halleluja-berget", Wulingyuan (Ovan)

"De kejserliga skrivpenslarnas toppar", Wulingyuan. (Nedan t v)

Bergstopparna i Huangshan omges ibland av dimmoln som skapar en sagoliknande och mystisk stämning. (Nedan t h)

